

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział I	
Bliskość i jej odsłony	21
1.1. Etymologia słowa „bliskość”	22
1.2. Psychospołeczne ujęcie bliskości	24
1.2.1. Próby zdefiniowania i kategoryzacja bliskości	25
1.2.2. Przywiązanie	33
1.2.3. Intymność	35
1.2.4. Haptyczny wymiar bliskości	38
1.3. Egzystencjalno-fenomenologiczne ujęcie bliskości	42
1.4. Teologiczne ujęcie bliskości	51
Rozdział II	
Edukacyjne aspekty bliskości międzyludzkiej	57
2.1. Bliskość w rodzinie	58
2.1.1. Więzy i relacje jako nośniki bliskości w rodzinie	58
2.1.2. Wychowanie w rodzinie do bliskości	63
2.2. Bliskość wychowawcza	68
2.3. Edukacja zbliżająca	74
2.4. Bliskość i dystans w edukacji szkolnej	77
2.5. Samowychowanie jako odśrodkowe dążenie do bliskości	80
Rozdział III	
Bliskość międzyludzka w trudnych sytuacjach życia	85
3.1. Znaczenie bliskości z drugim człowiekiem w sytuacji choroby i cierpienia	86

3.1.1. Cierpienie człowieka a potrzeba bliskości	86
3.1.2. Towarzyszenie jako forma bliskości	91
3.1.3. Tanatopedagogiczny wymiar bliskości	101
3.2. Izolacja społeczna w pandemii COVID-19	
jako czynnik osłabiający bliskość	104
3.2.1. Samotność i osamotnienie a potrzeba bliskości	105
3.2.2. Ageizm jako mechanizm naruszający bliskość społeczną ...	109
3.2.3. Izolacja jako źródło frustracji z powodu niezaspokojonych potrzeb społecznych dzieci i młodzieży	111
3.2.4. Restrykcje osłabiające współdziałanie środowiska medycznego	116
3.3. Troska o bliskość międzyludzką	
w czasie izolacji społecznej	120
3.3.1. Kampanie społeczne na rzecz bliskości	120
3.3.2. Solidarność międzyludzka drogą do bliskości	122
3.3.3. Innowacje sprzyjające bliskości	126
Rozdział IV	
Metodologia empirycznych badań własnych	129
4.1. Charakterystyka konstruktywistycznego ujęcia teorii ugruntowanej	130
4.2. Metodologiczne założenia badań własnych	134
4.2.1. Przedmiot i cel badań	134
4.2.2. Problematyka badawcza	135
4.2.3. Charakterystyka terenu i organizacja badań	136
Rozdział V	
Rozumienie i realizacja bliskości w rodzinie	143
5.1. Rozumienie bliskości przez uczestników badań	144
5.2. Komponenty bliskości	148
5.3. Znaczenie przypisywane bliskości przez uczestników badań	152
5.4. Bliskość w rodzinie	155
5.4.1. Doświadczenie bliskości i jej braku	156
5.4.2. Wychowanie do bliskości	165
5.4.3. Haptyczny wymiar bliskości	169
5.4.4. Modelowe ujęcie bliskości w rodzinie	175
5.5. Dyskusja wyników	176

Rozdział VI

Bliskość z człowiekiem w sytuacji choroby	183
6.1. Kategorie bliskości w chorobie	184
6.2. Cechy konstytutywne bliskości z chorym człowiekiem	188
6.2.1. Podmiotowość chorego człowieka	189
6.2.2. Dialog bliskości	194
6.2.3. Bliskość z wykluczonymi	200
6.3. Bliskość i oddalenie w relacji z chorym człowiekiem	202
6.3.1. Wędrowanie wzdłuż <i>continuum</i>	203
6.3.2. Granice bliskości	206
6.3.3. Modele zaangażowania w bliskość	213
6.4. Bliskość przez dotyk	219
6.4.1. Kategorie dotyku	222
6.4.2. Dylematy związane z wyrażaniem bliskości przez dotyk	229
6.5. Bliskość z naturą	231
6.6. Bliskość z Bogiem bliskością z człowiekiem	235
6.7. Modelowe ujęcie bliskości w sytuacji choroby	249
6.8. Dyskusja wyników	251

Rozdział VII

Bliskość międzyludzka naznaczona pandemią COVID-19	259
7.1. Samotność i lęk jako niedobory bliskości	261
7.2. Reżim sanitarny jako ograniczenie bliskości	266
7.3. Samoizolacja wyrazem kosztownej troski o bliskich	269
7.4. Trudności w budowaniu bliskości w zespole	275
7.5. Płaszczyzny konfliktów osłabiających bliskość	282
7.6. Komunikacja jako antidotum na izolację	288
7.7. Modelowe ujęcie czynników kształtujących bliskość w sytuacji choroby	293
7.8. Dyskusja wyników	295

Rozdział VIII

Próba konceptualizacji bliskości osobowej i jej pedagogii	301
8.1. Ogólna konceptualizacja bliskości	302
8.2. Charakterystyczne cechy pedagogii bliskości	304

8.3. Metodyka pedagogii bliskości	312
8.4. Odniesienie wyników do teorii pedagogicznej i praktyki bliskości	316
8.4.1. Implikacje dla teorii pedagogicznej	316
8.4.2. Postulaty i rekomendacje dla obszaru wsparcia i edukacji	318
Refleksje końcowe	321
Bibliografia	325
Spis schematów i tabel	351